

Mateřská škola Harmonie Neratovice, V Olšinkách 700, okres Mělník, IČO: 750 01 497

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

Č.j.	Spisový / skartační znak	6/2023	2-1 ZOP 13/2023	A 5
	Nahrazuje směrnici a všechny její dodatky	2-1 ZOP 13/2014		A5
	Vydala ředitelka školy:	Mgr. Šárka Polívková		
	Projednáno na provozní poradě a pedagogické radě dne:	17.1.2023		
	Směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem:	17.1.2023		
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků nebo aktualizací, které jsou součástí tohoto předpisu.				

Hlavním východiskem Minimálního preventivního programu naší školy je Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027. Cílem této strategie je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik. Minimální preventivní program prolíná a je v souladu s naším školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání „Harmonický svět dětí“, ZD 2/2021, č.j.: 143/2021. Přes vhodnou organizaci, motivaci a s důrazem na specifika jednotlivých tříd bude prolínat do všech vzdělávacích oblastí třídních vzdělávacích programů.

Čl. 1. Charakteristika školy

Název školy: Mateřská škola Harmonie Neratovice, V Olšinkách 700, okres Mělník

Adresa školy: V Olšinkách 700, 277 11 Neratovice

Telefon: 602 218 831

e-mail: harmonie@ms-neratovice.cz

web: www.ms-neratovice.cz

IČO: 750 01 497

DIČ: CZ75001497

Ředitelka: Mgr. Šárka Polívková

Zřizovatel: Město Neratovice

Typ MŠ: celodenní s pravidelným provozem

Kapacita školy: 545 dětí

Počet pracovišť školy: 7

Počet tříd: 26

Provozní doba školy: celkově 6,30 – 17, 00 hodin, upřesněno na jednotlivých pracovištích

Využití mateřské školy pro další aktivity: 0

Čl. 2. Legislativní a odborné zakotvení MPP školy

Minimální preventivní program naší mateřské školy se dále opírá o:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb.
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. VÚP Praha, 2004 v platném znění
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. 24246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj. 14423/99-22
- Vyhláška č. 72/2005Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhl. č. 116/2011 Sb.
- Vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků, studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhl. č. 147/2011 Sb.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve školách a školských zařízeních č.j., 37014/2005-25
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané čj. 25884/2003-24

Čl. 3. Analýza výchozího stavu

Metody sběru dat k posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách pedagogickými pracovníky MŠ
- monitoring sociálního klimatu ve třídě
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci
- dotazníky pro rodiče
- spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, klinický logoped, sociální pracovník, ...)

Pozitiva:

- fungující spolupráce mezi zaměstnanci
- dobré klima školy
- vstřícná komunikace s rodiči
- zapojení rodičů do společných akcí školy
- udržované školní zahrady
- důraz na zdravou stravu
- důraz na bezpečnostní zajištění – systém Safy, zajištění monitorovaných vstupů do budov školy
- elektro zámky – odchodová tlačítka – PO, BOZP,
- spolupráce se zřizovatelem a dalšími institucemi

Rizika:

- umístění některých pracovišť školy v sociálně zatížených oblastech města (zvýšené riziko výskytu drog, injekčních stříkaček, osob pod vlivem alkoholu atd.)
- virtuální drogy – počítačové hry, internet, mobilní telefony, tablety, televize aj.
- častější výskyt dětí s agresivním chováním v MŠ
- větší počet dětí s odlišným mateřským jazykem – jiné kulturní návyky, zvyky, mentalita, jazyková bariéra

3.1 Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní postoje a názorů)
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada mezioborové týmové spolupráce (mezi pedagogy a odborníky)
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)
- cílený rozvoj dovedností k osvojení si zdravého životního stylu a zdravotní prevence
- podpora schopností a touhy po pohybových aktivitách
- podpora samostatnosti, sebedůvěry, seberozvoje a sebejistoty dítěte
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu
- schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- motivace pomáhat druhým

Spolupráce mezi zaměstnanci

Jelikož má naše škola sedm odloučených pracovišť, je potřeba fungující komunikace. Také mezi učitelkami a vedoucí MŠ je potřeba si předávat informace, dále na tyto informace navazovat. Komunikace je základem pro dobrou spolupráci a dobré klima školy. Pro každé dítě vedeme portfolio a provádíme diagnostiku, kde zaznamenáváme a pozorujeme rozvoj a pokroky dítěte, ale také případné problémy, výkyvy v chování dětí. Učitelky vzájemně spolupracují, přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí. Pedagogové se pravidelně vzdělávají formou školení a seznamují formou odborné literatury a odborných časopisů. Důležitou součástí jsou provozní zaměstnanci školy. Jsou dennodenně v kontaktu s dětmi, a proto i ony na děti pravidelně působí, jak se chovat u stolu s jídlem, uklízet nepořádek nebo jak si skládat věci do skříňky. Dle potřeby jsou také součástí pedagogických a provozních porad.

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při vyzvedávání dětí. Preferujeme ale řešení v klidu a soukromí po předchozí domluvě. Vycházíme rodičům vstříc a schůzku si s nimi v urgentních případech domlouváme na co nejbližší termín. K běžné komunikaci se nejčastěji používá osobní rozhovor, konzultace, e-mail nebo telefon. Rodiče dostávají všechny důležité aktuální informace prostřednictvím sdělení na nástěnkách v šatně, u vstupu do MŠ, ve vývěskách školy, emailem, SMS zprávou.

Rodiče, mateřská škola a prevence

Naše škola si s rodiči dlouhodobě vytváří otevřený, harmonický vztah založený na důvěře, ve kterém se působení na dítě synergicky násobí.

Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, spokojené, aktivní, samostatné a sebejisté dítě zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

Čl. 4. Cíle minimálního preventivního programu

Cílovou skupinou jsou všechny děti. Cílem našeho minimálního preventivního programu je především tematicky zaměřené výchovně vzdělávací působení jako součásti výchovy a vzdělávání v naší mateřské škole.

Pomocí osvědčených a dětmi pozitivně přijímaných metod (pozorování, rozhovory, hry, dramatizace, výtvarné, hudební, pohybové činnosti apod.) se zaměřujeme na vytváření odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům.

Dlouhodobé cíle:

- znalost a dodržování dohodnutých pravidel
- cítit se spokojeně a bezpečně
- neublížovat ostatním dětem slovně ani fyzicky
- rozlišovat, které chování je vhodné a které naopak není
- vědět, že o věcech je třeba mluvit, osvojit si schopnost popisovat svoje pocity
- umět odmítnout i požádat o pomoc
- vést děti ke zdravému životnímu stylu
- vytvářet nestresující prostředí
- seznámit se s pravidly společenského chování
- přijmout odlišnosti jednotlivých dětí, národností
- udržovat své okolní prostředí v pořádku, neničit vybavení ani budovy školy (vandalismus);
- uvědomit si, co nám příroda dává a co od nás potřebuje
- rozvíjet u dětí vlastnosti, které ovlivňují reakci při chování v určitých situacích. (paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, vnímání nebezpečí...).
- osvojovat si základy klíčových kompetencí

Krátkodobé cíle:

- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem
- zajistit pestrou a širokou nabídku programů a aktivit na toto téma
- rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky
- pravidelné rozhovory učitelů za účelem stálého a včasného monitorování klimatu třídy, zjišťování problému k řešení
- další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ukazatelé úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života
- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence

Ředitelka školy odpovídá za systémové aktivity školy v oblasti prevence patologických jevů a chování. Vychází přitom z komplexního pojetí preventivní strategie, která je součástí Minimálního preventivního programu školy.

Průběžně nabízí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování a dalších patologických jevů.

Zástupkyně ředitelky odpovídá za aktivity v oblasti prevence patologických jevů na svém odloučeném pracovišti. Podílí se na tvorbě a pravidelné evaluaci preventivní strategie školy, zodpovídá za průběh aktivit a evaluaci na svém pracovišti. Buduje a podporuje dobré klima školy.

Pedagogičtí pracovníci pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka. Rozšiřují a doplňují třídní vzdělávací programy o činnosti a aktivity z minimálního preventivního programu. Provádí evaluaci v rámci třídy i celé školy.

Všichni pedagogičtí pracovníci vnímají vztahy mezi dětmi a atmosféru, klima ve třídách, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce.

Provozní zaměstnanci jsou nedílnou součástí školy a podílí se na vzdělávání dětí. Jdou svým chováním příkladem, motivují je. Podílí se na vytváření přátelské, otevřené atmosféry na pracovišti, i vůči rodičům. Vztahy pedagogických a nepedagogických pracovníků vůči sobě i vůči dětem ovlivňují chování dětí a klima celého pracoviště.

Čl. 5. Hlavní témata prevence

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v naší škole představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- 1. zdravý životní styl, ekologie;**
- 2. prevence šikany –posilování a rozvoj mezilidských vztahů;**
- 3. prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření;**
- 4. prevence sexuálního zneužívání a týrání;**
- 5. prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost;**
- 6. prevence virtuálních drog –počítač, televize, prevence digitální demence**
- 7. logopedická prevence v mateřské škole**

5.1 Zdravý životní styl, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, vegetariánství...atd.
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC)
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc

Ukazatele úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života
- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

5.2 Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Základem prevence šikany a násilí ve školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi dětmi (a mezi dětmi a učitelkami). Předcházení projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu. Při efektivní realizaci prevence šikany usilují všichni o vytváření bezpečného prostředí.

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- projevovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- posilovat hodnotu vzdělání
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Ukazatele úspěchu:

- mezi dětmi nebují šikana
- děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- děti mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd...)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- děti zajímá multikulturní společnost a postoje – např.: jak se žije v Africe, Japonsku, Grónsku (rasismus, xenofobie...)
- děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod ped. vedením najít řešení

Ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání

- Empirické zkušenosti potvrzují, že šikana se může objevovat už v mateřské škole. Vyskytují se tam prvky šikany a spíše zárodečná stadia tohoto destruktivního chování. Nicméně skrytá a neléčená počáteční šikana působí i zde velké škody a trápení, které zasáhnou děti, rodiče i pedagogy.
- **Škola musí zabezpečit minimální požadavky na ochranu dětí před šikanou. Po odborném a bezpečném rozkrytí šikany pedagog zvolí podle situace vhodný způsob nápravy, např.:**
 - **rozhovor s dítětem, které ubližuje** – pedagog využije opatření, která v MŠ fungují, např. srozumitelně sdělí dítěti, že porušilo stanovená pravidla, vede jej v sociálně žádoucích projevech, navrhuje a ukazuje mu adekvátní varianty v projevech chování; samozřejmě, jakmile je to možné, ocení jeho zlepšení;
 - **zavedení ochranného režimu oběti** – v počátku pro jistotu MŠ nastaví přísnější dozor; v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělí; není vhodné konfrontovat agresora s obětí;
 - **práce se skupinou** – MŠ využije intervenční program, v němž děti získávají žádoucí vzory chování a zároveň se mohou „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno; vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení; využít se dají rovněž pohádky či příběhy a jejich dramatizace;
 - **rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora** – proběhne až tehdy, když je situace zmapovaná; důležitá je maximální snaha získat je pro spolupráci; nejbezpečnější je, když rozhovor provede pracovník MŠ; rozhovor rodičů oběti s rodiči agresora je velmi rizikový.
 - Škola může zvolit i kombinaci výše uvedených metod.
- Škola zajišťuje podporu a rozvoj pro své pedagogy v podobě kontinuálního plánu dalšího vzdělávání.
- Spolupráce s rodiči je velmi úzká a doposud bezproblémová a osvědčilo se nám operativní řešení i drobných problémů hned v začátku. Rodiče i pedagogové svým vlastním jednáním modelují a podporují prosociální chování.

5.3 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Vzhledem k lokalitě většiny pracovišť mateřské školy – školy jsou umístěny v sídlištní zástavbě, blízko dětských hřišť-se děti při vycházkách setkávají s láhvemi od alkoholu, s injekčními stříkačkami, nedopalky od cigaret, poházenými odpadky apod.

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)
- oddálit první kontakt s návykovými látkami – spolupráce s rodiči
- podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- aktivizovat děti k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

Ukazatele úspěchu:

- děti znají rizika užívání drog, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček ...)
- děti mají představu o tom, co je droga – co vše je drogou, co způsobuje a proč ji lidé berou (hlavně cigarety a alkohol), závislost – zdravá x nezdravá
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci dětí, vycházející z každodenních činností, jejich nápadů a potřeb
- děti mají zájem o pravidelné činnosti mimo školu (kroužky, sport...)
- škola (za spoluúčasti rodičů) pořádá zábavné akce, výlety, dílny, exkurze, mimoškolní aktivity...
- děti jsou informovány a vědí na koho se v případě potíží obrátit – jak se chovat

5.4 Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...
- předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví – funkce, porod...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sex. vydírání, pornografie...
- podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům – přátelství

Ukazatele úspěchu:

- děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem – nestydí se za ně...
- děti dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- děti dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- děti budují dlouhodobé vztahy postavené na partnerství a přátelství
- děti mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství

Postup při podezření na týrání, zneužívání či zanedbávání dítěte

Zákonné normy, které se vztahují k situacím, kdy je ohroženo dítě:

- **Zákon o sociálně-právní ochraně dětí (359/1999 Sb.)**
- **Trestní zákoník (40/2009 Sb. v z. pp.)**

Za týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte je považováno jakékoliv nenáhodné, vědomé i nevědomé konání rodičů, vychovatelů nebo jiné osoby vůči dítěti, které je v dané společnosti nepřijatelné, a které poškozují tělesný, duševní i společenský vývoj dítěte, v krajním případě způsobuje dokonce jeho smrt.

Každý, kdo se o jakékoliv výše uvedené situaci nezletilého dítěte doví, je nejen oprávněn, ale i povinen upozornit:

1. Orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) -Zákon o sociálně-právní ochraně dětí dává možnost (v § 7) každému člověku, aby pracovníka OSPOD upozornil na to, že má podezření na to, že se někde vyskytuje dítě, o které není dostatečně postaráno, či dítě, které se nechová v souladu s obvyklými normami (šikanuje ostatní a podobně). **§ 10 pak vymezuje povinnost pracovníků zařízení pro děti, nemocnic a dalších, aby oznamovali**

orgánům sociálně-právní ochrany dětí i podezření, že dítě, se kterým pracují či přicházejí do styku, je dítě ohrožené.

2. Pokud máme jistotu, že se jedná o trestný čin, kontaktujeme přímo policii.

5.5 Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před a proč, co potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- děti si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- děti vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- děti mají důvěru v učitelky

5.6 Prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC,
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání vir. drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání vir. drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)
- diskuse s rodiči, menší poskytování tabletů, mob. telefonů dětem při cestě do MŠ a z MŠ

Ukazatele úspěchu:

- děti znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- děti si jsou vědomi pravidel pro užívání vir. drog a znají následky jejich porušování, nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

5.7 Logopedická prevence v MŠ

Pro podporu všestranného rozvoje dětí v předškolním vzdělávání je do ŠVP zařazena logopedická prevence. Logopedická prevence spočívá ve včasném předcházení poruch řeči a všech částí sdělovacího projevu. Rozlišována je primární, sekundární a terciární logopedická prevence.

Úkolem **primární logopedické prevence** je pozitivně ovlivňovat vývoj řeči, správné mluvy a komunikačních návyků.

Sekundární logopedická prevence se netýká všech dětí, ale pouze těch, které spadají do tzv. rizikové skupiny a jsou ohroženy možností narušeného vývoje řeči.

Terciární logopedická prevence je směřována k dětem, u kterých se narušená komunikační schopnost již projevila. Odborně prováděné logopedické činnosti mají nejenom charakter terapeutický, ale i výchovně vzdělávací. Předcházejí negativním důsledkům narušené komunikační schopnosti v osobnostním rozvoji dětí a snaží se zamezit opakování nebo zhoršování komunikačních potíží.

Logopedické depistáže:

Úkolem logopedické depistáže je vyhledávání dětí, u kterých se narušená komunikační schopnost už projevila nebo jsou tyto děti vystaveny nežádoucím vlivům např. nesprávný řečový vzor v rodině nebo z různých zdravotních důvodů. Probíhají 1x ročně během prvního pololetí. Rodičům vyšetřených dětí je na základě písemné logopedické zprávy z depistáže doporučena individuální logopedická péče u externího klinického logopeda. K této depistáži je potřeba ze zákona souhlas zákonných zástupců. Vyšetřující klinický logoped je vázán diskretností a mlčenlivostí, citlivé údaje a skutečnosti tak budou zachovány v bezpečí před třetími osobami.

Z výsledků depistáží vychází třídní učitelky a logopedické asistentky při sestavování komunikačních a jazykových chviliek, které probíhají každý den v mateřské škole.

5.8 Agresivní dítě

Pro agresivní projevy v předškolním věku jsou typické dvě základní emoce – vztek a zlost. Právě v tomto věku se emoční autoregulace teprve začíná rozvíjet a pokud je afektivní reakce silná, může se snadno vymknout kontrole a následuje agresivní reakce. Po vyhodnocení situace využíváme jasně daná pravidla, speciální metody a postupujeme podle krizového scénáře.

Pravidla pro práci s dítětem v afektu (agresivním):

- klidná důslednost – efektivním způsobem dítěti sdělujeme požadavek a požadujeme jeho splnění
- emoce – komentujeme konkrétní chování, které nás rozzlobilo, ne osobu dítěte
- při sdělování požadavků používáme jasná slovesa (já chci, musíš, nesmíš apod.),
- je-li vhodná situace, používáme argumenty – o podstatných věcech **NEDISKUTUJEME**
- jednoduchost a stručnost.

Speciální metody:

1. HRA: př. sociální – rituály pravidel mění agresivní chování, učí se pozitivně vnímat tělesné kontakty – východiskem úspěchu je radost ze hry

2. POHÁDKY: zaměříme se na takové, kde dítě rozpozná společné vlastnosti s hlavní postavou (př. O neposlušných kůzlátkách, O Smolíčkovi Pachelíčkově.)

Četba z knihy: Už chodím do školky – Výchovné pohádky (Z. Řebíková)

Já a pan Hněv – o dětských pocitech

Obejmi mě, prosím

Léčivé pohádky (R. Suchá)

3. POHYB – nácvik relaxace s názornými příklady (buben) + dechová cvičení (balónek, bublifuk), jógové cviky

KRIZOVÝ SCÉNÁŘ:

V případě agrese a zvýšené pravděpodobnosti ublížení sobě či druhému, postupujeme v zájmu dítěte takto:

1. Mluvíme o tom, že jeho chování, jednání není v pořádku – chceme po něm, aby věc napravilo.
2. Stále jsme v jeho blízkosti, pozorujeme ho a komentujeme správné i nesprávné chování. Nabídneme mu vybití negativní emoce v soukromí, např. v malé třídě. Ostatní děti nejsou v této chvíli přítomny.
3. Zaútočí-li dítě, okamžitě ho separujeme, aby nepokračovalo v ubližování. Za určitých situací komentujeme jeho pocity a pomůžeme mu je ze sebe vypustit („pojď, vydupeme vztek, třeseš rukama“ apod.)
4. Pokud je dítě výrazně agresivní, informujeme vedení školy a rodiče. Dítě separujeme a zajistíme bezpečí jemu i okolí

Čl. 6. Metody prevence sociálně patologických jevů

- komunikační kruh
- ranní kruh
- prostor pro vyjádření momentální nálady – kostka s emocemi
- motivační příběhy
- emotikony – Emušáci
- prožitkové učení
- prosociální hry
- individuální pohovory s dětmi, které to potřebují, které ubližují, které jsou vyčleňovány
- individuální pohovory s rodiči
- vzdělávání pedagogických pracovníků
- exkurze u složek IZS
- programy pracovníků IZS v naší MŠ
- spolupráce s odborníky – PPP, SPC, klinický logoped, psycholog
- spolupráce se základními školami
- spolupráce mezi pracovišti naší školy
- canisterapie
- dopravní výchova
- pohybové aktivity /plavání,
- návštěvy knihovny
- divadelní představení
- výstavy
- koncerty
- školní výlety
- školy v přírodě
- akce pro rodiče s dětmi
- tvořivé dílny
- besedy

Komunikační kruh:

Dle momentálního stavu a klimatu ve třídě mají děti možnost vyjádřit své pocity prostřednictvím jakéhokoliv prožitého zážitku z domova. Děti nenutíme do mluvení, mají právo mlčet, nebo se vyjádřit později.

Další možnosti vyjádřit své emoce je emotivní kostka, kterou si děti posílají v komunitním kruhu. Mohou o ní promluvit, nebo jen ukáží na momentální emoci. Někdo říká důvod dané emoce, někdo ne.

Motivační příběhy:

Motivační příběhy využíváme pro následující řízenou činnost dle TVP, nebo před odpoledním odpočinkem, kdy v příběhu děláme pauzy pro to, abychom různé části mohli rozebrat, pohovořit si s dětmi. Tzv. filozofování a kladení otevřených otázek je cestou k rozvíjení fantazie, ale hlavně cestou k rozvíjení samostatného myšlení.

Další využití slouží při vytváření pravidel soužití v mateřské škole.

Příběhy jsou nápomocné tomu, aby se děti mohly vyrovnávat se svým problémem, kterým může být např. strach ze tmy, z odloučení, aj. prostřednictvím knih můžeme děti vést k zodpovědnému chování a schopnosti zodpovídat sami za sebe. Děti necháváme nést přirozený důsledek svého jednání.

Logopedické chvílky

V rámci prevence probíhají ve školce logopedické chvílky. Schopnost využívat jazyk, slovo, domlouvat se je základním předpokladem pro předcházení a řešení konfliktních situací.

- Cílem je dlouhodobá a systematická podpora správného vývoje řeči dětí.
- Logopedická činnost pedagogů nespočívá v navozování hlásek ani nenapravuje špatnou výslovnost dětí.
- Pedagog vychází ze vstupní diagnostiky dítěte a z logopedické depistáže, kterou provádí klinický logoped. Z jeho závěrů vychází plánování těchto chviliek
- V rámci logopedických chviliek probíhají dechová a artikulační cvičení, a také cvičení určená na zlepšení motoriky rtů a jazyku, rozšíření slovní zásoby.
- Cvičení probíhají zábavnou formou: říkanky, básničky, hry, pohádky, písničky, pohyb, využívají se též materiální pomůcky a karty

Komunikační skupiny pro děti s odlišným mateřským jazykem (dále jen OMJ)

Dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí nebo cizincům je již od nástupu do mateřské školy poskytována podpora při osvojování českého jazyka.

Pedagogové při své práci přizpůsobují své didaktické postupy tomu, že se v jejich třídě nacházejí děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Specifický zřetel je kladen na integraci a vzdělávání dětí z Ukrajiny.

V případě, že jsou na jednom pracovišti školy alespoň 4 děti – cizinci, které plní povinné předškolní vzdělávání, zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání v této skupině pro jazykovou přípravu je zpravidla členěno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřeby může ředitelka školy zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu i jiné děti, které nejsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání,

Emušáci

Emušáci jsou **knihy a hračky** určené k **rozvoji emoční a sociální inteligence u dětí**. Nejenom pohádky, ale především otázky a aktivity, které se věnují vždy jedné z emocí, umožňují dětem lépe poznat a pochopit své emoce i emoce ostatních.

Individuální pohovory:

Konfliktní situace řešíme dle momentálního stavu a závažnosti problému. Pokud jde o běžnou slovní potyčku, která neobsahuje vulgarismy, starší děti si ji umí řešit samy, nebo s dopomocí dospělého.

Úkolem pedagoga je vycítit, kdy má zasáhnout, nebo kdy může nechat řešení konfliktu na dětech.

Vedeme děti k tomu, aby si řešili problémy sami slovně, ale děti znají pravidlo, pokud někdo někomu fyzicky ublíží, měl by přijít a říct to paní učitelce, pokud si sama nevšimne. Potom následuje individuální pohovor s dětmi, kterých se situace týká.

Pokud jde o náročnější konflikty (nezvladatelné chování, agrese, krádeže), řešíme situace individuálními pohovory s rodiči, se kterými si domluvíme schůzku.

Pokud to situace vyžaduje a zákonní zástupci souhlasí, spolupracujeme ještě s dalšími odborníky (PPP, psychologické vyšetření, neurologické vyšetření, SVP).

Čl. 7. Naše programy

Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

Projekt zaštiťuje tělovýchovná organizace Sokol („Se sokolem do života“), která poskytuje zapojeným školám metodické a motivační materiály

- Pohybové aktivity společně se zaměřením jsou rozdělené do pěti oblastí: přirozená cvičení, obratnost, dovednosti s míčem, rozvíjení poznání a netradiční činnosti
- každou oblast tematicky provází jedna zvířecí postava.

Cvičíme s trenéry FKBN

cvičení zaměřené na pravidelnou všeobecnou pohybovou průpravu dětí pod vedením trenérů FKBN.

Hrajeme si s autíčky

V tomto programu spolupracuje Mateřská školy Sluníčko se Střední odbornou školou a Středním odborným učilištěm v Neratovicích. Program je součástí operačního programu „Výzkum, vývoj a vzdělávání „a projektu- „Implementace Krajského akčního plánu II Středočeského kraje“.

Kroužek je veden ve spolupráci s učebním oborem automechanik. Děti si v něm rozšiřují své znalosti o dopravní výchově a dopravních prostředcích a zdokonalují se v manipulačních činnostech (šroubovací autíčka).

Markétina dopravní výchova Program pro děti s povinnou předškolní docházkou z MŠ Písnička

Posláním projektu “Markétina dopravní výchova” je vytvářet prostředí k efektivní výchově a vzdělávání dětí v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Cílem projektu je snižování dopravní nehodovosti, a především zranění na silnicích. Každý den jsme účastníky silničního provozu, ať už v jakékoliv roli – chodec, cyklista, řidič motorového vozidla atp. Snahou projektu je upevňovat s dětmi pravidla bezpečného chování skrze kreslené postavy, které se ocitají v různých nebezpečných situacích a učí děti je řešit.

“Aby zoubky nebolely...”

V rámci prevence péče o chrup dětí spolupracuje MŠ U Rybiček s místní dentální klinikou Adonis Dental. Zubní preventista učí děti správným návykům a technice čištění zubů.

Programy první pomoci - “I dětské ruce mohou zachránit život”

Tento program je veden lektory profesionály ze vzdělávací instituce Zdravotníci s.r.o, kteří učí děti zábavnými formami poskytnou první pomoc, případně pomoc zavolat, poznat své tělo, na naučit se ho chránit a předcházet různým úrazům a nemocem.

Čl. 8 Závěrečné ustanovení

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Všechny jeho cíle vychází ze školního vzdělávacího programu naší školy „Harmonický svět dětí.“

Účastní se ho všichni zaměstnanci školy, děti, rodiče a odborníci.

Tento program je vytvořen jako základní nástroj prevence sociálně patologických jevů.

Program je jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh a efektivita aktivit.

Dle potřeby je upravován a doplňován.

- **Platnost a účinnost této směrnice od 17.1.2023**
- **Plně nahrazuje směrnici 2-1 ZOP 13/2014**

V Neratovicích dne 11.1.2023

.....
Mgr. Šárka Polívková ředitelka školy